

Секція 3. Засоби організації та підтримки змішаного навчання
ЗАСОБИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПІДТРИМКИ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

Бабко Наталя,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки та готельно-ресторанного бізнесу,
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького,
м. Мелітополь, Україна

Бабко Марія,
спеціаліст вищої категорії, старший викладач,
заклад професійної (професійно-технічної) освіти
«Харківський професійний коледж»,
м. Харків, Україна

ЕФЕКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ КАРАНТИНУ

Карантинні обмеження, впроваджені у зв'язку з пандемією COVID-19, кардинально змінили навчальний процес і поставили перед освітніми установами та викладачами вимогу пошуку нових шляхів забезпечення доступу до якісної освіти у віддаленому режимі. Саме в цьому контексті змішане навчання стало надзвичайно актуальним і важливим підходом, який поєднує традиційні методи з використанням сучасних технологій.

Змішане навчання - це педагогічний підхід, який поєднує у собі традиційні заняття в аудиторії з онлайн-навчанням. Основні принципи цього підходу включають [1]:

1. Активна роль студента – вони стають більш активними учасниками навчального процесу, виконуючи самостійну роботу і взаємодіючи з викладачами та іншими студентами через різні засоби зв'язку.

2. Індивідуалізація навчання - змішане навчання надає можливість адаптувати навчальний матеріал до потреб кожного учня. Викладачі можуть надавати рекомендації і додаткові завдання на основі поточного рівня знань кожного студента.

3. Розвиток навичок самоменеджменту. Студенти навчаються планувати свій навчальний час, виконувати завдання та відстежувати свій прогрес. Ці навички будуть їм корисні в подальшому житті.

Сучасні технології відкривають безмежні можливості для вдосконалення змішаного навчання. До ключових технологій, які підвищують його ефективність відносяться [2, 5]:

1. Відеолекції та вебінари - використання відео для представлення навчального матеріалу дозволяє студентам вивчати його у власному темпі. Вебінари надають можливість взаємодії з викладачем та іншими студентами в режимі реального часу.

Секція 3. Засоби організації та підтримки змішаного навчання

2. Електронні підручники та інтерактивні ресурси - ці матеріали дозволяють створити зручний і взаємодіючий навчальний досвід. Вони можуть містити відповіді на питання, вправи, відеоматеріали та інші корисні ресурси.

3. Системи управління навчанням (LMS) – вони дозволяють вчителям створювати завдання, відстежувати прогрес учнів і надавати зворотній зв'язок і є невід'ємною частиною змішаного навчання.

4. Соціальні мережі та спільноти – їх створення для обговорення та обміну ідеями може покращити комунікацію між студентами та підтримати співпрацю.

5. Хмарні технології - зберігання та обробка даних в хмарі дозволяє студентам і викладачам отримувати доступ до навчального матеріалу та ресурсів з будь-якого пристрою, що підключений до Інтернету.

6. Віртуальна реальність (VR) та розширена реальність (AR) – вони забезпечують іммерсивні навчальні середовища, де студенти можуть вивчати предмети та поняття у віртуальному чи розширеному просторі.

7. Адаптивні навчальні системи – вони використовують штучний інтелект (ШІ) для адаптації навчального матеріалу до індивідуальних потреб студентів, надаючи додаткові завдання або підказки на основі їхнього прогресу.

8. Віртуальні лабораторії – вони дозволяють студентам вивчати точні науки (наприклад, інженерію), виконуючи експерименти та дослідження в безпечному віртуальному середовищі.

9. Блокчейн-технології для атестації - використання блокчейну для збереження документів та сертифікатів може підвищити довіру та надійність у процесі атестації студентів і викладачів.

10. Відкриті онлайн-курси (SCORM-курси) – це такі освітні платформи як Дія. Цифрова освіта, Prometheus, EduHub.in.ua, ВУМ online, EdEra, Impactorium, WiseCow, Coursera, edX та інші, які надають доступ до великої кількості курсів з різних галузей знань.

11. Інтерактивні дошки, такі як Padlet, MIRO, IDroo, Twiddla, Whiteboard Fox, NoteBookCast, Classroomscreen, Ziteboard та інші дієво допомагають викладачам у створенні інтерактивних занять та залучення студентів до процесу навчання.

12. Системи автоматичної оцінки – використання програмного забезпечення для автоматичної оцінки завдань і тестів може значно полегшити процес оцінювання та надання зворотного зв'язку.

13. Інтернет речей (IoT) – в галузі освіти він може бути корисним для впровадження інтерактивних методів навчання, віддалених форм навчання і використання електронних навчальних ресурсів. Наприклад, завдяки спеціальним пристроям і програмному забезпеченню, викладачі здатні відстежувати прогрес студентів, тоді як самі студенти можуть отримувати доступ до навчального матеріалу та інтерактивних вправ у будь-який момент і з будь-якого місця.

Змішане навчання не є панацеєю і має свої виклики, зокрема набуття викладачами нових навичок. Проте, цей підхід несе в собі і ряд переваг, таких як збільшення доступу до якісної освіти, індивідуалізація навчання та розвиток навичок, які корисні в сучасному світі.

Секція 3. Засоби організації та підтримки змішаного навчання

Умови карантину вимагають творчих рішень у сфері освіти. Змішане навчання з використанням сучасних технологій, може бути одним із засобів, що допоможе забезпечити якісну освіту для всіх, навіть в умовах обмежень і віддаленості.

Для того, щоб забезпечити успішність змішаного навчання в умовах карантину, освітні установи та викладачі повинні враховувати наступні рекомендації [3, 4]:

1. Структурований підхід. Необхідно ретельно планувати навчальний матеріал та робити його доступним через віртуальні платформи. Також потрібно забезпечити послідовність і логіку навчання.

2. Взаємодія. Вкрай ефективним в умовах змішаного навчання є заохочення активної взаємодії між студентами та викладачами, з використанням відеоконференцій, форумів та чатів. Спілкуючись зі студентами, слід надавати їм зворотній зв'язок та підтримку.

3. Індивідуалізація. Необхідно надавати додаткові завдання для обдарованих студентів і додаткову підтримку для тих, хто її потребує.

4. Навчальні ресурси. Потрібно забезпечити доступ до різноманітних навчальних ресурсів, таких як відео, електронні підручники, вправи тощо.

5. Зворотній зв'язок. Відгуки, анкетування і опитування допоможуть викладачам удосконалити процес навчання.

6. Підтримка для викладачів. Навчальний заклад повинен забезпечити викладачів доступом до навчальних ресурсів та навчання в сфері онлайн-освіти. Наприклад, слід регулярно проводити тренінги з підвищення ефективності організації змішаного навчання.

Отже, змішане навчання в умовах карантину є необхідним засобом забезпечення освіти в нових реаліях. Сучасні технології роблять його більш доступним та ефективним. Важливо пам'ятати, що успіх залежить від того, як викладачі та студенти адаптуються до нових умов і використовують доступні інструменти для досягнення найкращих результатів.

Змішане навчання може стати важливим кроком в розвитку освіти, спрямованим на забезпечення доступності та якості навчання незалежно від глобальних обставин. Засоби сучасних технологій сприяють створенню більш інтерактивного та індивідуалізованого навчання, що відкриває перед студентами нові можливості для досягнення навчальних цілей.

Список використаних джерел та літератури

1. Бабко Н.М. Дистанційна форма навчання: переваги і недоліки. *Технологічні засади професійної підготовки фахівців вищої освіти в умовах дистанційного навчання : матер. Всеукр. наук.-практ. вебінару для наук.-пед. прац.*, 22 листопада 2022 р. Харків : ХОГО «Науковий центр дидактики менеджмент-освіти», 2022. С. 58-62.

3. Бабко Н.М. Особливості застосування інформаційно-комунікаційних технологій у закладах вищої освіти. *Актуальні питання сучасної інформатики: матер. VII Всеукр. Наук.-практ. конф. з міжнар. участю «Сучасні інформаційні*

Секція 3. Засоби організації та підтримки змішаного навчання

технології в освіті та науці. 17-18 листопада 2022 р. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2023. Вип. 10. 283 с. С. 11-14.

4. Марченко О. Становлення інноваційної особистості педагога-дослідника в умовах шкільного наукового товариства. *Науковий вісник Чернівецького університету: збірник наукових праць*. Вип. 295. Чернівці: Рута, 2006. С. 102–107.

5. Осадча К.П., Осадчий В.В., Спірін О.М., Круглик В.С. Аналіз досвіду змішаного навчання: огляд сучасної практики професійної підготовки майбутніх фахівців в Україні. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 2022. Вип. 2 (49). С.111-117. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/49-2-19>

6. Пінчук О.П., Лупаренко Л.А. Дидактичний потенціал використання цифрового контенту з доповненою реальністю. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: збірник наукових праць*. Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер». Вип. 63. С. 39-57.